

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	37152 Міжнародні економічні відносини
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37152
Назва ОП	Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Камушков Олександр Сергійович, Коняєва Єлизавета Григорівна, Георгіаді Неллі Георгіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не було
Дати візиту до ЗВО	22.06.2020 р. – 24.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/292/37152-international-economic-relations.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.iir.edu.ua/uploads/files/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83%20292.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП, що акредитується, та ЗВО загалом справили достатньо позитивне враження. Відповідність ОНП Критеріям була визначена переважно на рівні В, а Критерій 10 відзначено в якості взірцевого.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОНП відповідають стратегії ЗВО, визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту. Обсяг ОНП та окремих її компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для рівня доктора філософії. Її структура забезпечує можливість для здобувачів формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів та дозволяють здобути необхідні для подальшої професійної діяльності компетентності. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям. Правила вступу на навчання за даною ОНП є чіткими і зрозумілими. Добре структурований репозитарій ЗВО забезпечує можливість публічного доступ до низки організаційно-методичних документів. Підтверджено відповідність викладачів компонентам ОНП за академічною та професійною кваліфікацією. Здійснюється співпраця із роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу. Фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації цілей ОНП. Доступ до інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів у межах ОНП у навчальний та позанавчальний час здійснюється безоплатно. ЗВО підтримує та розвиває інфраструктуру для задоволення потреб та інтересів аспірантів. Політика ЗВО щодо інклюзивного простору постійно розвивається і створює всі умови для реалізації права на освіту для осіб із особливими потребами. У ЗВО розроблені та діють регуляторні документи щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, а також практики їх оперативного оновлення. Стейкхолдери залучені до процесу моніторингу ОНП та інших процедур забезпечення її якості. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень їх наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів. Керівництво науковими роботами аспірантів за даною ОНП здійснюється представниками трьох кафедр, що забезпечує належний рівень апробації результатів наукових досліджень на міжкафедральних семінарах. Університет забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Потребує удосконалення процедура врахування пропозицій здобувачів вищої освіти щодо формування цілей і програмних результатів за ОНП шляхом їх опитування не лише на предмет задоволення навчанням в аспірантурі, але й щодо одержання інформації у формалізованому вигляді з метою удосконалення даної ОНП. Має місце деяка невідповідність наданого навчального плану освітній програмі в частині обов'язкових компонент. Рекомендовано переглянути цих два документи на предмет узгодженості назв окремих дисциплін, а також доцільності віднесення дисциплін вибору факультету/інституту до категорії обов'язкових компонент. Реалізація існуючого механізму вибору здобувачами вищої освіти варіативних дисциплін потребує вдосконалення з метою надання їм більшої свободи. Рекомендовано переглянути Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін та внести зміни до нього на предмет зменшення обмежень щодо вибору аспірантами дисциплін з метою підвищення ефективності формування ними індивідуальної освітньої траєкторії. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ЗВО на даний час відсутні. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечуватимуть можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувачам рівня доктора філософії за даною ОНП. Процес інтернаціоналізації за цією ОНП потребує подальшого розвитку. Рекомендовано активізувати академічну мобільність викладачів та аспірантів за даною ОНП на засадах урахування досвіду і передових практик іноземних університетів, де реалізуються подібні програми, а також переглянути можливість запрошення іноземних лекторів для проведення занять окремо для аспірантів даної ОНП. Запропоновано розробити форми анкет та проводити регулярне опитування стейкхолдерів задля взаємовигідної співпраці, що уможливить формалізацію пропозицій та ефективний зворотний зв'язок щодо удосконалення даної ОНП. Рекомендовано ЗВО розробити ефективну власну програму підвищення кваліфікації викладачів для розвитку їх соціальних навичок (softskills) та педагогічної майстерності. Рекомендовано створити об'єктивну систему індивідуального оцінювання результативності діяльності НПП для використання її в системі стимулювання педагогічної майстерності та продуктивності праці персоналу. Здобувачі освіти недостатньо поінформовані щодо механізмів та алгоритму дій у разі виникнення конфліктів. Для врегулювання можливих конфліктних ситуацій у майбутньому доцільним є введення позиції освітнього омбудсмена та проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів для підвищення обізнаності аспірантів. Пропонується формалізувати механізм внесення пропозицій від усіх аспірантів загалом, а не лише членів Наукового товариства студентів та аспірантів. З метою ефективного відстежування кар'єрної траєкторії випускників доцільно розробити порядок моніторингу працевлаштування випускників за ОНП із залученням Клубу випускників ІМВ "Ardea Alba".

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОНП відповідають стратегії ЗВО. Так, метою даної програми є підготовка висококваліфікованого, інтегрованого в європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії у сфері міжнародних економічних відносин, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності, а також науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти. Згідно із Стратегічним планом розвитку Університету на період 2018-2025 р. (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>) визначено такі основні напрями розвитку ЗВО, як освітній процес; дослідження та інновації; міжнародне співробітництво; розвиток людського потенціалу тощо. У межах цих напрямів визначаються конкретні цілі діяльності Університету та реалізації даної ОНП, зокрема. Стратегічний план розвитку надає всі можливості для становлення та розвитку освітньо-наукової програми. Проте, експертній групі не вдалось встановити рівень відповідності цілей ОНП місії ЗВО, оскільки в жодному документі Університету чітко не сформульована його місія.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО підтвердив свою співпрацю із стейкхолдерами. Оскільки навчання за освітньою складовою під час перебування в аспірантурі за ОНП запроваджено вперше, то врахувати інтереси та пропозиції здобувачів під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП не було можливим у повному обсязі. Проте, як стверджують аспіранти та керівник відділу аспірантури, проводяться опитування аспірантів із метою врахування їх зауважень та пропозицій при удосконаленні освітньої програми. Представники академічної спільноти (викладачі) підтвердили свою участь у процесі формування ОНП. Інтереси та пропозиції роботодавців були враховані під час формування складових освітньо-наукової програми як при проведенні спільних заходів (круглих столів, конференцій, форумів тощо), так і громадському обговоренні ОНП. Після зустрічей із здобувачами вищої освіти, викладачами та роботодавцями можемо зробити висновок про те, що залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання здійснюється.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В умовах активізації світових глобалізаційних процесів існує необхідність у підготовці фахівців у галузі міжнародних економічних відносин. Інститут міжнародних відносин (саме тут відбувається підготовка здобувачів за даною ОНП) Київського національного університету імені Т.Шевченка Указом Президента України (від 30 травня 1995 року) було визначено головним науково-методичним центром з підготовки фахівців для роботи у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики України. Цілі та програмні результати навчання відповідають сучасним тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці. Як запевнили роботодавці, працевлаштування випускників передбачається в органах державної влади, науково-дослідних інститутах, наукових та аналітичних центрах, діяльність яких пов'язана із сферою міжнародних економічних відносин, а також у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних/педагогічних чи наукових співробітників та на адміністративних посадах. Галузевий контекст розвитку був врахований шляхом запровадження в ОНП таких дисциплін, як «Теорія і методологія міжнародних економічних відносин», «Глобальні проблеми людства та сталий розвиток», «Особливості та принципи наукових міждисциплінарних досліджень світового господарства» тощо. При формуванні ОНП було враховано досвід аналогічних програм провідних вітчизняних та зарубіжних ЗВО, які мають освітньо-наукову орієнтацію в галузі міжнародних економічних відносин.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Визначені закладом програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП відповідають стратегії ЗВО. Вони визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, установлених шляхом обговорень ОНП із роботодавцями, а також обміну досвідом між представниками академічної спільноти Університету, де реалізується дана ОНП, та інших ЗВО. ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту, про що свідчить зацікавленість роботодавців у підготовці фахівців за даною спеціальністю та їх активна підтримка даної програми. Керівництво науковими роботами аспірантів за даною ОНП здійснюється представниками трьох кафедр, що впливає на підвищення ефективності апробації результатів наукових досліджень на міжкафедральних семінарах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Університету рекомендовано переглянути свої документи на предмет визначення і більш чіткого формулювання місії Університету та її узгодженості зі стратегією КНУТШ та цілями діючих у ЗВО освітніх програм. Потребує удосконалення процедура врахування пропозицій здобувачів вищої освіти щодо формування цілей і програмних результатів за ОНП шляхом їх опитування не лише на предмет задоволення навчанням в аспірантурі, але й щодо одержання інформації у формалізованому вигляді з метою удосконалення даної ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом зазначаємо достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками майже усіх підкритеріїв. Освітня діяльність за програмою, що акредитується, відповідає Критерію 1 із незначними недоліками, які є несуттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП у кредитах ЄКТС складає 40 кредитів, що відповідає вимогам законодавства. Обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, становить 28 кредитів. Обсяг кредитів, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, складає 12 кредитів. Експертною групою встановлено, що ОНП відповідає вимогам підготовки здобувачів, визначеним постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261 "Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)"

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП загалом структурований добре, прослідковується логічна взаємопов'язаність освітніх компонентів, що створює передумови якісного досягнення програмних результатів навчання. Проте, наданий ЗВО навчальний план не зовсім відповідає освітній програмі в частині обов'язкових компонент. Надана ЗВО ОНП містить перелік із 5 обов'язкових компонент, а навчальний план – 3. Дві дисципліни зазначено як «дисципліни вибору факультету/інституту». Крім того, має місце неузгодженість назв окремих дисциплін. Так, з навчального плану дисципліна «Теоретичні та методологічні проблеми дослідження світового господарства і міжнародних економічних відносин» в ОНП має назву «Теорія і методологія міжнародних економічних відносин», а дисципліна «Сучасні тенденції розвитку світової економічної теорії (англійською мовою)» в ОНП має назву «Сучасні світові економічні теорії (англійською мовою)»

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітня програма містить у собі компоненти, які загалом відповідають предметній сфері навчання. Освітні компоненти взаємопов'язані і спрямовані на досягнення цілей та результатів програми. ОНП містить таку систему компонентів та їхніх взаємозв'язків, що формують програмні результати навчання і не обмежені окремою галуззю міжнародних відносин, а орієнтовані на широке розуміння глобальних процесів, що відбуваються в сучасному світі. Це стосується таких дисциплін, як «Теорія і методологія міжнародних економічних відносин», «Сучасні світові економічні теорії» (англійською мовою), «Філософія науки та інновацій» та «Актуальні проблеми міжнародних відносин» (англійською мовою). Вибіркова частина ОНП орієнтована на набуття інструментальних та методичних навичок, які вимагаються для освітньо-наукового рівня доктора філософії, і складається з двох переліків дисциплін вільного вибору, перший з яких містить загальноуніверситетські дисципліни, спрямовані на набуття загальних компетентностей, а перелік №2 (з нього здобувач вибирає 2 дисципліни) поглиблює фахові компетентності, сформовані на базі обов'язкової компоненти ОНП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП передбачає можливість для здобувачів формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. У Положенні про організацію освітнього процесу КНУТШ (<http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) визначено індивідуальну освітню траєкторію та регламентовано порядок формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та організацію вивчення дисциплін за вибором здобувача. У ЗВО створене відповідне Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)). Під час ретельного вивчення даного Положення та бесіди із здобувачами вищої освіти експертна група дійшла висновку, що реалізація існуючого механізму вибіркової потреби вдосконалення щодо надання більшої свободи здобувачам вищої освіти при виборі варіативних дисциплін. Рекомендовано переглянути дане Положення та внести зміни до нього на предмет зменшення обмежень (ліквідування встановлених Університетом мінімумів) щодо вибору аспірантами дисциплін з метою підвищення ефективності формування ними справді індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У березні 2020 р. в КНУТШ уведено в дію Положення про асистентську педагогічну практику аспірантів/ад'юнктів Київського національного університету імені Тараса Шевченка (http://asp.univ.kiev.ua/doc/OND/Pedagogical_practice_2020.pdf). В ОНП і навчальному плані передбачена асистентська педагогічна практика у розмірі 10 кредитів. Асистентська педагогічна практика є обов'язковою компонентою практичної підготовки та дозволяє сформувати у здобувачів необхідні професійні компетентності до педагогічної діяльності. Метою практики є оволодіння здобувачами сучасними методами, формами організації і засобами проведення аудиторних занять. Базою педагогічної практики є Інститут міжнародних відносин. При формулюванні цілей і завдань практичної підготовки враховуються рекомендації наукових керівників, що забезпечує практичну підготовку аспірантів з урахуванням їх наукових інтересів та тенденцій розвитку сфери наукової діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Як запевнили експертну групу здобувачі вищої освіти, роботодавці і викладачі, зміст ОНП дозволяє здобути через освітні компоненти ОК1, ОК2, ОК4, ОК5 такі соціальні навички, як вміння критично мислити; проявляти

креативність; аналізувати, управляти та вирішувати ділові конфлікти; ефективно здійснювати ділове спілкування; проводити ділові зустрічі та переговори, зокрема англійською мовою; правильно звертатися до іншої людини; презентувати себе; керувати своїм голосом; бути тактовним і ввічливим; грамотно реагувати на критику; вміння вести комфортну для всіх бесіду та вміння слухати. Під час асистентської педагогічної практики здобувач освітньо-наукового рівня доктора філософії набуває таких соціальних навичок, як толерантність, комунікативність, емпатію, позитивне ставлення, професіоналізм, ефективність командної роботи та професійну етику.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Присвоєння професійної кваліфікації здобувачам вищої освіти за ОНП не передбачено

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

У Положенні про організацію освітнього процесу КНУТШ (univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf) визначено, що обсяг часу, відведеного для самостійної роботи, визначається рівнем Освітньої програми за Національною рамкою кваліфікацій, фіксується в описі освітньої програми, навчальному плані та становить (для денної форми навчання, у відсотках від загального обсягу навчального часу дисципліни) ... за освітньо-науковим ступенем доктора філософії – від 75 до 85 %. Конкретна кількість аудиторних годин для ОНП визначається навчальним планом. Загальне навантаження за даною ОНП становить 40 кредитів ЄКТС або 1200 год., з яких на аудиторну роботу припадає 180 год. – 110 год. лекцій, 70 год. практичних занять та консультацій, або 15 % загального навантаження, на самостійну роботу – 1008 год. (84 % загального навантаження). Співвідношення між обов'язковими та вибірковими компонентами ОНП виглядає наступним чином: обов'язкові – 28 кредитів ЄКТС (70%), вибіркові – 12 кредитів ЄКТС (30%). Під час опитування здобувачів не було отримано зауважень стосовно їх перевантаження під час самостійної роботи. Це підтвердило достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи, передбачених в ОНП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за даною ОНП поки що не здійснюється, але ЗВО висловлює намір запровадити її найближчим часом.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для даного рівня вищої освіти. ОНП містить у собі компоненти, які загалом відповідають предметній сфері навчання. Її структура передбачає можливість для здобувачів формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Має місце невідповідність наданого навчального плану освітній програмі в частині обов'язкових компонент. Рекомендовано переглянути цих два документи на предмет узгодженості назв окремих дисциплін, а також доцільності віднесення дисциплін вибору факультету/інституту до категорії обов'язкових компонент. Реалізація існуючого механізму вибору здобувачами вищої освіти варіативних дисциплін потребує вдосконалення з метою надання їм більшої свободи. Рекомендовано переглянути Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін та внести зміни до нього на предмет зменшення обмежень (ліквідування встановлених Університетом мінімумів) щодо вибору аспірантами дисциплін з метою підвищення ефективності формування ними індивідуальної освітньої траєкторії. Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти поки що не здійснюється. Рекомендовано запровадження дуальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає Критерію 2, а виявлені експертною групою недоліки не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до аспірантури/ад'юнктури для здобуття ступеня доктора філософії в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на навчання затверджені рішенням Вченої ради університету від 2 грудня 2019 р. Вони оприлюднені на сайті ЗВО (http://asp.univ.kiev.ua/doc/VSTUP_2020/Aspirantura_2020.pdf). У Додатку 2 до Правил прийому зазначено, які міжнародні сертифікати рівнів B2 - C2 прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови. У Додатку 3 до Правил прийому зазначено Порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення вступників. Правила прийому на навчання достатньо мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за даною освітньо-науковою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Програма вступних випробувань переглядається щорічно. При прийомі на навчання на конкурсній основі здобувач має скласти вступне фахове випробування та іспит з іноземної мови. Якщо вступник не має магістерської освіти за фахом, він ще складає додаткове вступне фахове випробування. В документі «Програма комплексного іспиту аспірантів зі спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” відображено перелік тем, на основі яких побудовані екзаменаційні питання, критерії бальної оцінки знань вступників та характеристика завдань. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<http://www.iir.edu.ua/uploads/files/%D0%86%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%82%20%D0%9C%D0%95%D0%92.pdf>). За посиланням (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/osvitno-naukova-prohrama-pidhotovky-doktora-filosofii/179-anotatsii-dystsyplin-navchalnoho-planu>) надано Інформаційний пакет ОНП підготовки докторів філософії, в якому також наведена схема підготовки докторів філософії. На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою загалом враховують особливості самої освітньо-наукової програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, відображені у Положенні про організацію освітнього процесу в КНУТШ у розділі «Академічна мобільність», яке було затверджено Вченою радою ЗВО (Протокол No 10 від 07.05.2018 р. та затверджено наказом ректора від 31.08.2018 р. № 716-32. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). В частині сьомій даного положення відображено правила визнання та перезарахування результатів навчання. Правила є достатньо зрозумілими та чіткими. Особи, які навчаються в університеті на договірній основі з оплатою за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб, можуть бути переведені на навчання на таких же умовах до інших закладів вищої освіти. Такі переведення можуть бути здійснені за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу та згоди замовників, що фінансують підготовку. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічної різниці здійснюється відповідно до Порядку поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у ЗВО, затвердженого рішенням вченої ради від 14.01.2019 р. При цьому враховується наданий здобувачем вищої освіти документ із переліком та результатами вивчення дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреним належним чином іншим ЗВО. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ЗВО на даний час відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОНП. Наявність публічного доступу до документів університету, що регулюють визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, можливе переведення здобувачів із однієї ОНП на іншу, а також до ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ЗВО на даний час відсутні. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечуватимуть можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувачам рівня доктора філософії за даною ОНП. Доцільно додатково ознайомитися із кращими практиками визнання результатів навчання в інших ЗВО, а також активізувати академічну мобільність здобувачів вищої освіти за даною ОНП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП має значний рівень узгодженості майже за всіма підкритеріями. ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Методи та форми навчання, які використовуються викладачами на програмі, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Це було встановлено унаслідок вибіркового опитування НПП та аспірантів. Однак подекуди застосовуються традиційні методи і форми, за допомогою яких складно досягти деяких результатів навчання ОНП. Це, перш за все, пов'язано із творчими навичками вирішення нестандартних ситуацій. Для досягнення таких результатів навчання більш ефективними б стали методи активного вивчення дисципліни (кейс-стаді, бізнес-симуляції, тренінги, ділові ігри та ін.). За інформацією студентів, належна академічна свобода при трактуванні та вивченні дискусійних положень або контрарверсійних суджень підтримується більшістю НПП. Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є можливість отримання та перевірки завдань для здобувачів доктора філософії дистанційно. Аспіранти мають свій акаунт в системі MOODLE для можливості співпраці із викладачами. Також в ЗВО діє локальна університетська інформаційна система. Вона допомагає в адмініструванні освітянських бізнес-процесів та плануванні мобільних додатків для студентів. Таким чином, форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у освітньо-науковій програмі цілей та програмних результатів навчання. Крім того, вони загалом узгоджуються із студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи.

аспіранти. Під час зустрічей з'ясовано, що здобувачі та викладачі брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності. Однак, аспіранти зазначили, що лекції із залученням іноземних професорів (візит-професорів) спеціально для них не проводяться. Отже, процес інтернаціоналізації за цією ОНП потребує подальшого розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Використання ІТ-платформи MOODLE та локальної інформаційної системи університету, які допомагають ефективно координувати освітні бізнес-процеси. Наявність силабусів як форми інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання. В ЗВО використовується такий підхід до організації та контролю навчання, який сприяє зручному і комфортному освітньому середовищу. Науково-дослідницька складова ОНП відіграє важливу роль під час викладання та навчання здобувачів за даною програмою. Важливість наукової підготовки фахівців зазначено в цілях ОНП. ЗВО забезпечує можливості публікацій результатів наукових досліджень НПП за даною ОНП у виданнях, що включені до авторитетних міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано стимулювати (можливо, через систему преміювання) НПП та аспірантів до участі і перемоги у грантових конкурсах, а також у програмах міжнародної академічної мобільності. Процес інтернаціоналізації за цією ОНП потребує подальшого розвитку. Рекомендовано переглянути можливість запрошення іноземних лекторів (візит-професорів) для проведення занять окремо для аспірантів даної ОНП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП має значний рівень узгодженості майже за всіма підкритеріями. Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Загальні форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені Положенням про організацію освітнього процесу КНУТШ (п.4.6., 7.1.-7.5) (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Усі дисципліни освітньої програми мають розроблені та затверджені силабуси. Усі силабуси заздалегідь оприлюднюються на сайті університету. Форми контрольних заходів також використовуються і в системі дистанційного навчання, у функціонуванні якої експертна група мала нагоду пересвідчитися. Спілкування з аспірантами засвідчило, що для більшості з них критерії оцінювання загалом є чіткими та зрозумілими. Наявні критерії переважно дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОНП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На момент подання ЗВО акредитаційної справи стандарт вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» був відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що у ЗВО доступ до сайту дистанційної освіти є у кожного студента (мають власний логін та пароль). За допомогою електронного кабінету на сайті здобувач має змогу отримати інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Також про форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляється в усній формі викладачами здобувачам рівня доктора філософії на початку навчального семестру. У відкритому доступі на сайті ЗВО є перелік різних положень щодо особливостей організації освітнього процесу в університеті. У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою аспіранта чи викладача деканом створюється комісія для приймання іспиту. Випадків застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів у межах реалізації ОНП не було. Процедури щодо вирішення конфліктних питань існують, але через відсутність випадків таких ситуацій ефективність і прозорість процедури перевірити складно.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В університеті здійснюються такі заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота викладачів з аспірантами, мотивація аспірантів до навчання, перевірка робіт на плагіат, інформаційна та консультативна робота. Розроблено та затверджено Положення про академічну доброчесність. Перевірка наукових робіт та професійно-кваліфікаційних праць на плагіат здійснюється за допомогою сервісу «Unicheck» за договором із ТОВ «Антиплагіат». В обов'язковому порядку перевірці підлягають дисертаційні дослідження, статті для збірників наукових праць ЗВО, монографії вчених університету, підручники та навчальні посібники, навчально-методичні посібники, підготовлені авторами (викладачами) до розгляду різними радами університету. На наявність текстових запозичень перевірялися наукові роботи аспірантів цієї ОНП. Політики та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Функціонування наповненого Репозитарію ЗВО, в якому є доступ до організаційно-методичних документів. Наявність у відкритих джерелах Положення про організацію освітнього процесу, силабусів та робочих програм навчальних дисциплін ОП із чіткими критеріями оцінювання, а також Декларації про академічну доброчесність. Використання ЗВО програми та механізму для перевірки наукових робіт та кваліфікаційних праць на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано підвищити рівень поінформованості студентів через розробку «Довідника студента» та використання сучасних інформаційних технологій (спеціалізованого ліцензійного програмного забезпечення). Рекомендовано доповнити освітній процес за ОНП такими методами навчання, як бізнес-симуляції, ділові ігри, тренінги тощо. Варто запровадити у ЗВО практику інформаційних заходів щодо популяризації академічної доброчесності та роз'яснення її проявів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП має значний рівень узгодженості майже за всіма підкритеріями. Отже, освітньо-наукова діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 5 із недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Досягнення визначених даною ОНП цілей та програмних результатів навчання забезпечують викладачі із належною академічною кваліфікацією. Оцінювання рівня такої кваліфікації серед НПП цієї ОНП засвідчило, що всі викладачі мають відповідність до спеціальності згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь, або мають не менше п'яти професійних активностей за напрямом викладання дисциплін згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Проте, мало є випадків комплексної відповідності спеціальності за усіма цими критеріями. Академічна кваліфікація дозволяє забезпечити досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання і у контексті тематики наукових досліджень та публікацій НПП, а також проходження ними фахового підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Особливістю персоналу, задіяного до викладання на ОНП, є відповідність певної частини викладачів професійній кваліфікації. Зокрема, ця відповідність стосується досвіду попередньої роботи окремих НПП у галузі міжнародних економічних відносин, або чинної роботи на умовах зовнішнього сумісництва чи цивільно-правових договорів. Ці факти підтверджено експертною групою на зустрічах та документами, зокрема, таблицею 2.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад ІМВ КНУТШ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) - (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/05/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81-%D0%BE%D1%81%D1%82.%D0%B2%D0%B0%D1%80.1.doc> або <http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>). Для забезпечення можливостей проведення структурними підрозділами КНУТШ гнучкої кадрової політики, а саме оновлення кадрів, розвитку людського потенціалу, забезпечення збалансованого кадрового складу кафедр, стимулювання якісної роботи тощо є Положення про основні засади формування якісного складу науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=648>). На сайті ЗВО оприлюднюється вся інформація про наявність вакантних посад і ставок НПП із певного періоду часу (<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>), яка дублюється у газеті "Сучасна освіта України". Процедури конкурсного добору викладачів загалом дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Гарант ОП та НПП активно співпрацюють із роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу. Це стосується долучення окремих представників бізнесу до формування змісту навчання. Зустріч зі здобувачами вищої освіти засвідчила, що ЗВО періодично запрошує представників роботодавців для певних тематичних зустрічей. Роботодавці активно долучаються до забезпечення умов для проходження практик за цією ОНП. Зустріч із роботодавцями засвідчила бажання і готовність працювати із ЗВО, НПП, гарантом ОНП та аспірантами. Також до атестації науково-педагогічних кадрів залучаються представники НАН України.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

НПП цієї ОНП мають суттєвий практичний досвід, що підтверджено документами. Щодо представників бізнесу, то їх участь підтверджено експертною групою під час зустрічей. Практики зацікавлені у співпраці з аспірантами за цією ОНП, бо роблять спроби залучити аспірантів до співпраці з можливістю у майбутньому працевлаштування їх у своєму бізнесі. Поміж тим, щодо працевлаштування існують альтернативи залучення інших професіоналів-практиків для ОНП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО частково сприяє професійному розвитку викладачів і через співпрацю із іншими організаціями (в т. ч. міжнародними). Це висвітлено у нормативних документах та зазначено під час зустрічі експертної групи з НПП. Усі

викладачі програми мають свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Більшість науково-педагогічних працівників пройшла таке підвищення кваліфікації в інших закладах вищої освіти, наукових установах і організаціях як в межах України, так і за її межами. Наприклад, професор Філіпенко А.С., професор Сніжко О.В., доцент Чугаєв О.А., доцент Гон О.М. проходили стажування або викладали в ЗВО Німеччини, США, Польщі, Нідерландів, Іспанії, Чехії, Бельгії, Греції, Австрії, Великої Британії. Крім того, як професійний розвиток НПП також розглядають власну академічну чи професійну активність. Зокрема, викладачі ОНП беруть участь у діяльності донорських та громадських організацій, розробленні стратегічних документів. КНУТШ в підтримку роз'яснювальної політики щодо усвідомлення перспектив професійної діяльності НПП створив низку заходів, серед яких конкурси: на звання «Кращий викладач року»; конкурс освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу; також щорічне підведення підсумків з науково-дослідної діяльності ІМВ КНУТШ. Однак сприяння ЗВО професійному розвитку викладачів через власні програми має резерви для покращення.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Питання професійного розвитку викладачів та підвищення їх педагогічної майстерності відображені у посадових інструкціях та контрактах з НПП, а також інших документах КНУТШ. У Наказі «Про затвердження тимчасових норм часу для планування та обліку навчальної роботи» №296-32 від 15.05.2015 року (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Norm_Chas_Nakaz_296_32_2015_05_15.pdf) передбачено низку різних видів робіт НПП, що сприяють їх професійному розвитку. Системно відпрацьованого оцінювання результативності роботи персоналу для використання його у диференційованій системі матеріального та морального стимулювання поки не існує. Поміж тим, у ЗВО нині застосовується формульний підхід до розрахунку розміру преміального фонду кафедри та НПП. Потрібно зазначити, що встановлено доплати за читання дисциплін англійською мовою. Факти використання англійської мови під час викладання підтверджено експертною групою під час зустрічей. Але це, на думку експертів, недостатньо стимулює розвиток саме викладацької майстерності в ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Відповідність викладачів компонентам ОНП за академічною та, частково, професійною кваліфікацією. Врахування у вимогах до кандидатів на заміщення вакантних посад НПП досвіду професійної роботи. Співпраця із роботодавцями у контексті організації та здійснення освітнього процесу. Участь представників роботодавців у тематичних зустрічах з аспірантами на ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Запропоновано розробити форми анкет та проводити опитування стейкхолдерів задля взаємовигідної співпраці (розміщення посилання на сайті), що дасть можливості формалізації пропозицій і ефективного зворотного зв'язку. Рекомендовано ЗВО розробити ефективну власну програму підвищення кваліфікації викладачів для розвитку їх соціальних навичок (softskills) та педагогічної майстерності. ЗВО на сьогодні застосовує формульний підхід до розрахунку розміру преміального фонду, що недостатньо стимулює розвиток саме викладацької майстерності, оскільки відсутній моніторинг рівня професіоналізму викладачів. Доцільно створити об'єктивну систему індивідуального оцінювання результативності діяльності НПП для використання її в системі стимулювання педагогічної майстерності та продуктивності праці персоналу.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП має значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями. Отже, ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертами було встановлено, що загалом фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації цілей ОНП та програмних результатів навчання. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалося експертною групою шляхом огляду (відео та фото - <https://drive.google.com/drive/folders/1RTZDub1RhhtK9hDZeAk3k7AQ2IqYPOna?usp=sharing>) різних приміщень в навчальному корпусі, бібліотеки (<http://www.iir.edu.ua/science/library/>), їдальні (2 зали), санітарно-технічних приміщень, гуртожитку та медпункту, тренажерного залу, спортивного залу та майданчика (<http://www.iir.edu.ua/institute/gallery/page-1/>). Кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення практичних занять, навчально-виховних заходів є достатньою для здійснення навчально-виховної діяльності. Аудиторії відремонтовані, оснащені необхідним обладнанням. Усі аудиторії з мультимедійним обладнанням (проектори, інтерактивні дошки, комп'ютери, лінгафонні пристрої тощо) функціонують, що було підтверджено під час спілкування зі здобувачами вищої освіти. Діє університетський Wi-Fi, який є безоплатним. Необхідно наголосити, що користування інфраструктурою (аудиторним фондом, спортивними залами та спорудами, парком ЕОМ, комп'ютерними кабінетами та університетською бібліотекою, спеціалізованим спорядженням та ін.) здійснюється на безоплатній основі. Група експертів перевірила наявність та доступність ресурсів для аспірантів. Під час зустрічей було підтверджено, що потреби аспірантів та НПП задовольняються наявністю соціальної інфраструктури. Наявні електронний каталог бібліотеки імені Максимовича (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/iir/library/index.php>) та доступ до інформаційних ресурсів та баз даних.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Згідно зі статутом ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) особи, які навчаються в університеті, мають право на безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами ЗВО. Крім того, вони мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб із особливими освітніми потребами). За результатами інтерв'ювання було встановлено, що доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах освітньої програми, є вільним і безкоштовним. Для реалізації освіти за даною освітньою програмою у здобувачів є доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах з вільним доступом, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі. Доступ до Наукової бібліотеки є також вільним і безкоштовним. На сайті бібліотеки університету є можливості для пошуку необхідних матеріалів в електронному каталозі (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/iir/library/index.php>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Санітарно-технічний стан приміщень, що оглядалися експертною групою, відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. До потреб аспірантів дослухається адміністрація ЗВО при плануванні графіка навчального процесу, а викладачі надають освітні консультації під час вибору дисциплін. Працівники бібліотеки поінформували про можливості системи інформаційної підтримки навчання на ОНП. Представники адміністративних та сервісних підрозділів університету уточнили наявні інструменти організаційної та соціальної підтримки здобувачів освіти. В цілому освітнє середовище є безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення аспірантів. Зустріч із представниками студентського самоврядування, ради молодих науковців та здобувачами освіти на ОНП засвідчила загалом про задоволеність аспірантів освітнім середовищем. Експертами під час зустрічей було зазначено, що ЗВО підтримує та розвиває інфраструктуру, для задоволення потреб та інтересів аспірантів: працює психологічна служба КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/news/10588?fbclid=IwAR3kJfBZsUH7oaLXpRNVom6e4nB8onlg1zEnhpfDpakxErmga1hluwDNrSQ>), університетська клініка (<http://univ.kiev.ua/ua/departments/uc>), цікавим є встановлення в арт-просторі роялю, до якого мають доступ усі бажаючі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертами було виявлено, що освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована за допомогою спілкування з науковим керівником, викладачами, кафедрами, відділом аспірантури та представниками адміністрації ЗВО, що було підтверджено на зустрічі з аспірантами. Додаткові комунікаційні канали: сторінки в соціальних мережах (<https://www.facebook.com/groups/290789507779261/?ref=share>), платформи спільної роботи, такі, як Microsoft Teams, Google Classroom, Zoom, Moodle, eAuthor тощо. Цікавим є цикл семінарів для аспірантів, яку започаткувала

Рада Молодих Вчених КНУ імені Тараса Шевченка - «Абетка для аспірантів» (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/170-abetka-dlya-aspirantiv>). Інформаційна підтримка аспірантів є потужною у плані законодавства, вимог та зразків документів (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/193-novi-vymohy-do-oformlennia-dysertatsii>; <http://asp.univ.kiev.ua/index.php/zbirnyk-osnovnykh-dokumentiv/documents/97-aspirantura-ad-iunktura-shablony-zrazky-osnovnykh-dokumentiv>). Гарною практикою є здійснення підтримки НПП та здобувачів освіти під час карантину (<http://www.univ.kiev.ua/news/11022>), а також опитування студентів та викладачів щодо дистанційного навчання (<http://www.history.univ.kiev.ua/2020/04/02/interview-distance-learning/>), хоча результатів щодо цього опитування не наведено на сайті. Є поради щодо дистанційного навчання (<http://mil-study.univ.kiev.ua/course/index.php?categoryid=12>). Під час зустрічі групи експертів із аспірантами було зазначено, що доцільним було би використовувати окремі елементи дистанційного навчання не тільки під час карантину, наприклад, транслювати лекції через Інтернет. Загалом, аспіранти та представники самоврядування підтвердили, що задоволені рівнем організаційної, освітньої, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час експертизи було встановлено, що серед здобувачів за даною ОНП не було і на сьогодні немає осіб з особливими освітніми потребами, хоча питання інклюзивності в ЗВО не залишається поза увагою. Створені в університеті умови для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами мають декілька напрямів. Це, зокрема, організаційно-технічні (наявність пандуса, ліфти та ін.), лікувально-реабілітаційні (університетська клініка, санаторій та ін.) та інформаційно-консультаційні (консультації через різні засоби зв'язку та ін.) умови. Також у Положенні про організацію освітнього процесу (п. 12.3.8) зазначено: «Університет забезпечує учасникам освітнього процесу (у т. ч. іноземним громадянам і здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Викладене свідчить про гуманність та увагу керівництва університету до створення належного середовища для підтримки таких людей, у тому числі й на даній ОНП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО регламентовано низкою документів, зокрема такими, як «Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%BF%D0%B4%D1%84.pdf>), «Етичний кодекс університетської спільноти» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), «Положення про Постійну комісію Вченої ради з питань етики Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>) та запобіганню корупції (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/>). Експертною групою під час проведення експертизи було виявлено, що аспіранти недостатньо обізнані щодо механізму та алгоритму дій у разі виникнення конфліктів. Здобувачі зазначили, що при конфліктах у першу чергу потрібно звернутися до наукового керівника або до кафедри. Аспіранти підтвердили, що на даний момент конфліктних ситуацій на ОНП не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації цілей ОНП. Доступ до інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів у межах освітньо-наукової програми в навчальний та позанавчальний час здійснюється безоплатно. ЗВО підтримує та розвиває інфраструктуру для задоволення потреб та інтересів аспірантів. Також слід зазначити, що політика ЗВО щодо інклюзивного простору постійно розвивається і створює всі умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недостатня поінформованість здобувачів освіти щодо механізмів та алгоритму дій у разі виникнення конфліктів. Для врегулювання конфліктних ситуацій, можливо, має сенс ввести позицію освітнього омбудсмена та проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу для підвищення обізнаності аспірантів. На сайті ЗВО відсутні є положення про організацію дистанційного навчання під час карантину (пандемії), а також результати анкетувань аспірантів та

НПП. Рекомендовано розробити таке положення та регулярно розміщувати в публічному доступі результати проведених опитувань з метою можливості ознайомлення з ними учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Враховуючи контекст та вагу кожного підкритерію, ОНП загалом відповідає Критерію 7 із недоліками, що не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Політика та процедури ЗВО щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм визначені низкою документів: Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (Макет), затверджене Наказом ректора від 08 липня 2019 р. за №603-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), Наказ ректора від 05.03.2018 р. за №158-32 "Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм" (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Наказ ректора "Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм" від 08.07.2019 року за №601-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovy%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>). Ці документи свідчать про те, що всі зміни до ОНП можуть бути запропоновані усіма зацікавленими сторонами, але вносяться за рішенням гаранта. Це було підтверджено експертною групою під час зустрічей. За 2017-2020 рр. змін ОНП не відбувалось, хоча моніторинг здійснюється постійно.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час інтерв'ю з представниками студентського самоврядування (а саме представниками Ради молодих науковців) та аспірантами було виявлено, що вони знають про можливість впливу на формування ОНП і вже мали такий досвід. Аспіранти мають змогу також передати свої побажання в усній формі, або під час анкетування (<https://survey.univ.kiev.ua/index.php/837294?token=kN9hGYC9rPEYuPF&lang=uk&fbclid=IwAR19MXMavMNUYf5fDq3N2-tcnMPjMIQMUOiVwVDrhn6gOyf2MfXVnxiTyKk>). Хоча з результатами таких опитувань аспірантів не ознайомлюють та вони не представлені на сайті. Експерти зазначили, що незважаючи на те, що всі пропозиції так чи інакше розглядаються, має сенс формалізувати механізм внесення пропозицій від усіх бажаючих аспірантів, а не лише членів Наукового товариства студентів та аспірантів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені до процесу перегляду ОНП і надають пропозиції та рекомендації для покращення освітньої програми. Під час інтерв'ю із стейкхолдерами було виявлено, що відносини останніх з гарантом та робочою групою мають постійний партнерський характер співпраці. Впродовж навчального року роботодавці висловлюють відгуки та рекомендації щодо удосконалення ОНП. Окрім цього, всі пропозиції обговорюються на засіданнях кафедри (Витяг з протоколу № 2 розширеного засідання кафедри від 9 вересня 2019 р.). Певною мірою попередні рекомендації роботодавців були взяті до уваги, але пошук ефективних механізмів їх подальшого впровадження на ОНП доцільно активізувати. Загалом роботодавці є дієвими партнерами ЗВО щодо покращення якості реалізації ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускників за даною ОНП поки не було. В інтерв'ю з представниками структурних підрозділів ЗВО було зазначено, що планується проводити опитування випускників. Слід зазначити, що КНУТШ має вагомий досвід зворотного зв'язку з випускниками: допомога в працевлаштуванні, аналіз їх кар'єрного шляху, залучення до співпраці (зустрічі, лекції, семінари, організація практик, консультацій, інших наукових, професійних та урочистих заходів) Мають місце сектор працевлаштування КНУТШ (<http://job.univ.kiev.ua/>) та Центр кар'єри та працевлаштування Інституту міжнародних відносин (http://www.iir.edu.ua/institute/career_employment_centre/). Один раз на рік Центр кар'єри проводить Ярмарок з працевлаштування за участю авторитетних вітчизняних та міжнародних фірм, організацій, державних установ. Збір інформації для перегляду та оновлення ОНП випускниками планується здійснювати, в тому числі, і через систему анкетування таких випускників

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті є чітке розуміння необхідності і важливості своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОНП та/або освітній діяльності. Це підтверджується тим, що відповідні процедури відображені у багатьох внутрішніх документах ЗВО. І хоча порушень існуючої в університеті періодичності перегляду ОНП не виявлено, однак оперативність реагування на поточні результати опитування стейкхолдерів потребує покращення. Тим більше, що робоча група чітко визнає і усвідомлює швидкі зміни вимог до фахівців галузі на сучасному ринку праці.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною, тож на даний час були враховані лише недоліки з реалізації ОНП, що були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

На думку експертної групи, в ЗВО забезпечується адекватне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності. Програма загалом, та освітні компоненти, зокрема, постійно оновлюються. Слід зазначити, що ОНП погоджена із стейкхолдерами, роботодавці та здобувачі вищої освіти вносять пропозиції, які розглядаються на засіданні кафедри. Було виявлено, що ЗВО стежить за забезпеченням наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом. Слід зазначити, що Інститут міжнародних відносин є партнером Проекту сприяння Академічній доброчесності в Україні (SAIUP) (http://www.iir.edu.ua/education/academic_integrity/). Окрім іншого, є ряд документів, що регламентує систему забезпечення якості освіти: Етичний кодекс університетської спільноти ([http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code-of-the-university-community.pdf](http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf)), Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Тимчасовий порядок розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). Між тим комплексна оцінка експертною групою освітнього середовища засвідчує про існування і певних резервів для покращення існуючої культури якості в університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявність якісно опрацьованих регуляторних документів ЗВО щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, а також практик їх оперативного оновлення. Залученість стейкхолдерів до процесу моніторингу ОНП та інших процедур забезпечення її якості. На думку експертної групи, в ЗВО забезпечується адекватне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності. Окрім іншого, кафедра світового господарства та міжнародних економічних відносин враховує тенденції ринку щодо вимог до знань, умінь і компетенцій, що є сильною стороною даної ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експерти встановили, що має сенс формалізувати механізм внесення пропозицій від усіх аспірантів загалом, а не лише членів Наукового товариства студентів та аспірантів. Крім того, з метою ефективного відстежування кар'єрної траєкторії випускників доцільно розробити алгоритм моніторингу працевлаштування випускників за ОНП із залученням Клубу випускників ІМВ "Ardea Alba".

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 8 з невеликими, що не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. Вони є легкодоступними та переважно чіткими і зрозумілими. Це, зокрема: Статус університету (<http://science.univ.kiev.ua/upload/iblock/b3a/b3a606fb9bf137838dbb6504efdbf273.pdf>), Правила внутрішнього розпорядку КНУТШ (<http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-01-42/634-2015-03-02-18-09-54.html>), Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Положення про забезпечення системи якості освіти та освітнього процесу КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) та багато інших. Перевірено посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ - в кінці сторінки). З'ясовано, що посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) не було оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО в зв'язку з відсутністю такої вимоги до серпня 2019 року. У цілому ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації освітньо-наукової програми «Міжнародні економічні відносини». Недоліком є відсутність в університеті чітких правил для визнання результатів навчання, які отримані здобувачами у системі неформальної освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В ході експертизи було з'ясовано, що проект не було оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО у зв'язку з відсутністю такої вимоги до серпня 2019 року.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП розміщено на офіційному електронному ресурсі ЗВО та вона є доступною для всіх учасників освітнього процесу, яка була затверджена Вченою радою ЗВО (Протокол No 12 від 25.06.2018 р. та затверджено наказом ректора від 25.07.2018 р. No 659-32. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (http://www.iir.edu.ua/uploads/files/%D0%9E%D0%9F%D0%98%D0%A1%20_292_%D0%9C%D0%95%D0%92.pdf). У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік компонент, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Структурно-логічна схема освітньої програми сформована достатньо чітко. На сайті також розміщено силабуси усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми (https://cloudsiiredu-my.sharepoint.com/personal/doc_clouds_iir_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fdoc%5Fclouds%5Fiir%5Fedu%5Fua%2FDocuments%2F%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%2F%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%20%D

o%BF%D1%80%Do%BE%Do%B3%D1%80%Do%Bo%Do%BC%Do%B8%2F%Do%A4%D1%96%Do%BB%Do%BE%D1%81%Do%BE%D1%84%D1%96%D1%97%2F%Do%9C%D1%96%Do%B6%Do%BD%Do%Bo%D1%80%Do%BE%Do%B4%Do%BD%D1%96%2o%Do%B5%Do%BA%Do%BE%Do%BD%Do%BE%Do%BC%D1%96%D1%87%Do%BD%D1%96%2o%Do%B2%D1%96%Do%B4%Do%BD%Do%BE%D1%81%Do%B8%Do%BD%Do%B8&originalPath=aHRocHM6Ly9jbG91ZHNpaXJlZHUtbXkuc2hhcmVwb2ludC5jb2ovOmY6L2cvcGVyc29uYWwvZG9jX2Nsb3Vkc19paXJfZWR1X3VhLoVuRlpINm9WNU NOTG5jRlhrN1RHVGZzQnQxeEhQbTZHMEotNDVQZmY3QkVmckE_cnRpbWU9aV9QaENJMGYyRWc). Обсяг інформації по ОНП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в університеті та на ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

У публічному доступі відсутня інформація від роботодавців та аспірантів щодо наданих ними пропозицій з удосконалення даної ОНП. Рекомендовано розміщувати на сайті університету для обговорення зі стейкхолдерами проекти ОНП і надання їм можливості вносити свої пропозиції.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Враховуючи контекст та вагу кожного підкритерію, ОНП загалом відповідає Критерію 9 з недоліками, що не є дуже суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів засвідчує наявність у структурі програми таких обов'язкових дисциплін, як "Філософія науки та інновацій", "Теоретичні та методологічні проблеми дослідження світового господарства і міжнародних економічних відносин", "Сучасні тенденції розвитку світової економічної теорії (англійською мовою)" тощо. Вибіркові компоненти також відповідають науковим інтересам аспірантів та сприяють розвитку наукового світогляду. Повноцінна підготовка здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності забезпечується збалансованим поєднанням лекцій, семінарів, практичних занять. Ґрунтовні знання про теоретичні і прикладні дослідження у сфері міжнародних економічних відносин забезпечуються за рахунок викладання дисциплін ОК2, ОК4, ОК5, ВК2.1, ВК2.2, ВК2.3, ВК2.6, вивчення яких передбачає розв'язування наукових завдань, виконання проектів, написання наукових статей, проведення дослідницької роботи, маючи за мету підготовку дисертаційної роботи за тематикою кола питань у сфері міжнародних економічних відносин. Підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» забезпечують такі освітні компоненти ОНП, як "Асистентська педагогічна практика" (ОК 3), "Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ" (ВК 1.2). Проте, дисципліна «Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ» є вибірковою і може бути не вибрана здобувачами для вивчення.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Експертна група встановила, що наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень їх наукових керівників. Наукові керівники мають публікації з проблематики аспірантів, науково-методичні праці у відповідності до вимог, що висуваються до написання робіт такого рівня, тобто можуть надавати консультації щодо структури, методів і підходів, новизни роботи доктора філософії. Крім того, пріоритетні напрямки наукової діяльності ІМВ корелюють з потенційною тематикою наукових досліджень здобувачів відповідно до наукової складової ОНП. Дотичність (відповідність) тем наукових досліджень 15 здобувачів напрямам досліджень їх наукових керівників відображено у додатку до даного звіту.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Як запевнили членів експертної групи, організаційно Інститут міжнародних відносин забезпечує можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів наступним чином: щоквартально на засіданнях кафедри; двічі на рік атестація аспірантів для денної та заочної форм навчання на засіданнях кафедри; двічі на рік атестація аспірантів для денної та заочної форм навчання на засіданнях Вченої ради ІМВ; щороку на науково-практичних конференціях та інших заходах наукового профілю, що проходять в ІМВ; протягом року на науково-практичних конференціях, які проходять на базі інших ЗВО України та зарубіжжя. Щодо матеріального забезпечення науково-дослідної діяльності здобувачів, то для проведення наукових досліджень є можливість вільного доступу до бібліотеки університету; доступ до баз даних повнотекстових документів, таких як JSTOR, EBSCO, LexisNexis, Taylor & Francis, Sage journals та інших; публікація тез доповідей на конференціях ІМВ відбувається на безоплатній основі; публікація статей у фаховій збірці наукових праць «Актуальні проблеми міжнародних відносин» проводиться на безоплатній основі. Наведені організаційні заходи у повній мірі задовольняють вимоги висвітлення та апробації результатів досліджень в рамках експерименту МОН щодо присудження освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

З метою забезпечення можливості долучення здобувачів університету до міжнародної академічної спільноти за ініціативи та на базі ІМВ проводиться міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Шевченківська весна» із залученням академічної спільноти за спеціальністю з таких країн, як Білорусь, Азербайджан, Казахстан, Польща, Болгарія, США, Лівія, Грузія тощо. Також здобувачі мають змогу брати участь в інших міжнародних наукових заходах та спільних дослідницьких проєктах шляхом публікації результатів наукових досліджень іноземною мовою у періодичних наукових виданнях ІМВ та КНУТШ, а саме: Збірці наукових праць «Актуальні проблеми міжнародних відносин», «Вісник КНУ», які індексуються в міжнародних наукометричних базах. Належний рівень іноземного академічного письма, достатній для комунікації в міжнародному науковому середовищі з метою апробації результатів наукових досліджень здобувачів, забезпечує такі освітні компоненти ОНП, як «Академічне письмо (англійською мовою) (English academic writing)» та «Сучасні світові економічні теорії (англійською мовою)».

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У КНУТШ наукові керівники разом з аспірантами проводять наукові дослідження в рамках науково-дослідних робіт, реєстр яких ведеться у відділі організації науково-дослідної роботи КНУТШ. Пріоритетними для ІМВ є проведення науково-дослідних робіт наукових керівників та здобувачів, що підтверджує практичну значущість цих досліджень. Результати цієї діяльності регулярно публікуються у періодичних наукових виданнях ІМВ та КНУТШ, а також в інших фахових виданнях України та зарубіжжя. Результати усіх науково-дослідних робіт мають впровадження у навчальний процес ІМВ, у практичну діяльність підрозділів інституту, а також інших зацікавлених установ та організацій. Участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах відображена у Планах науково-дослідних робіт та Планах впровадження результатів науково-дослідних робіт, які щороку розробляються відділом організації науково-дослідної роботи та затверджуються ректором КНУТШ.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Реалізація політики академічної доброчесності в КНУТШ здійснюється через: функціонування системи запобігання та виявлення академічного плагіату (з березня 2020 р. в Університеті перевірка дисертацій здійснюється за допомогою системи Unicheck); протидію будь-яким проявам неправомірної вигоди; інформування на сайті університету про заходи щодо забезпечення принципів та правил академічної доброчесності; проведення тренінгів, семінарів із залученням наукових керівників та аспірантів; формування умов для розвитку взаємної довіри й поваги між науковими керівниками та здобувачами; участь університету в Проєкті сприяння академічної доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project), що реалізується Американськими Радами з міжнародної освіти в партнерстві із МОН України та за підтримки Посольства США). В ІМВ контроль за дотриманням науково-педагогічними і науковими працівниками принципів і правил академічної доброчесності здійснюють завідувачі кафедр та керівники наукових підрозділів. Це питання щосеместрово розглядаються на засіданні Вченої ради ІМВ, засіданнях кафедр. Усі науково-педагогічні й наукові працівники, що приймаються на роботу, разом із заявою на працевлаштування зазначають, що вони ознайомлені з нормами Кодексу академічної доброчесності, зобов'язуються його дотримуватися та погоджуються з можливістю притягнення їх до відповідальності за його порушення. Відділом персоналу, спільно з навчально-методичним відділом, відділом організації науково-дослідної роботи проводиться попередній, а у подальшому постійний моніторинг дотримання вимог академічної доброчесності. Із березня 2020 р. у КНУТШ введено в дію Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D1%8F%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83-%D1%83-%D0%9A%D0%9D%D0%A3.pdf>). Перевірка на ідентичність електронної версії дисертації здійснюється за допомогою онлайн Системи Науково-консультаційного центру, що генерує звіт подібності, який надсилається експерту, який призначається факультетом/інститутом за галуззю знань та спеціальністю поданої на перевірку роботи. Експерт надає висновок науково-технічної експертизи щодо наявності чи відсутності академічного плагіату в дисертації. Результати науково-технічної експертизи дають підстави стверджувати, що дисертація здобувача є самостійним дослідженням, в якому відсутні недозволені компіляції та академічний плагіат. У випадку виявлення у дисертації запозичень без належного оформлення посилань чи інших технічних недоліків робота повертається здобувачу на доопрацювання з можливістю повторного подання.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень їх наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів. Університет забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Суттєві недоліки не були виявлені. Експертна група може рекомендувати розглянути можливість перенесення дисципліни «Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ» із категорії вибіркової у категорію обов'язкових компонентів з метою підвищення ефективності підготовки здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини».

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Освітня програма повністю відповідає Критерію 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Процедура проведення акредитації була належним чином забезпечена з боку ЗВО – Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Жодного натяку на організаційні порушення виявлено не було. Експертна група отримала позитивні враження від спілкування з керівництвом ЗВО, гарантом та усіма стейкхолдерами за ОНП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	A

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідність тем аспірантів напрямам досліджень наукових керівників.pdf</i>	+ZoW93NaQZm7r5EFx6k+EANv8Nl5ODdhoQ6xX4 muUY4=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Георгіаді Неллі Георгіївна

Члени експертної групи

Камушков Олександр Сергійович

Коняєва Єлизавета Григорівна